

HYVIL

Ikäihmisten asumisen ja asumisen palvelujen erityispiirteitä

Anna Haverinen erityisasiantuntija Hyvil

Sosiaalihuollon asumisen palvelujen järjestäminen -tietofoorumi 30.10.2023

Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi (VanhPL 5 §)

Velvoite sekä kunnille ja hyvinvointialueille laatia suunnitelma

- yhteiset sisällöt
 - ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukeminen
 - ikääntyneen väestön asumisen tarpeen ennakointi ja niitä vastaavan asumisen kehittäminen
- vaikuttavat suunnitelmien toteutumiset edellyttävät
 - yhteisen tiedon hyödyntämistä
 - yhteisten ja samansuuntaisten tavoitteiden ja tavoitetasojen asettamista
 - sovittuja yhteistyörakenteita ja -prosesseja sekä työnjaosto sopimista

Hyvinvointia edistävät palvelut (VanhPL 12 §)

Hyvinvointialueilla velvoite järjestää neuvontapalveluita

- tulee sisältää mm. ohjausta kunnassa ja hyvinvointialueella tarjolla olevien hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista edistävien palvelujen käyttöön
- neuvonnassa kannustettava ikääntynyttä väestöä oman asumisensa ennakointiin ja itsenäistä asumista tukevien ratkaisujen toteuttamiseen
- vaikuttava toteutuminen edellyttää hyvinvointialueilla mm. kuntien ja kunnissa olevien asumismahdollisuuksien ja palvelujen tuntemusta, ajantasaista tietoa sekä käytännön yhteistyötä kuntien ja muiden toimijoiden kanssa

Vanhuspalvelulaki ja ikääntyneiden asuminen

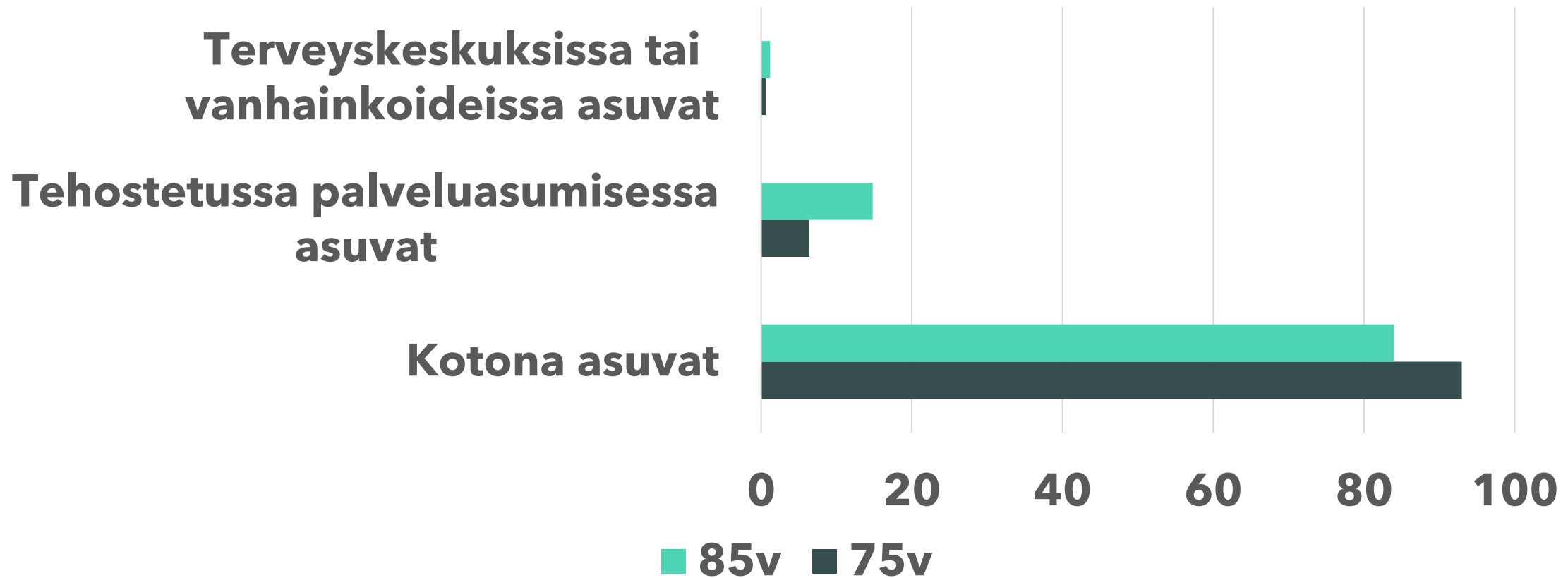
Ympäri vuorokautinen palveluasuminen

- VanhPL 3 a §: Välittömään asiakastyöhön osallistuvat työntekijät, jotka voidaan laskea henkilöstömitoitukseen
 - VanhPL 3 a §: Työvuoron henkilöstörakenne
 - VanhPL 3 a §: Asiakastarpeen mukainen määrä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöitä
 - VanhPL 20 §: Velvoittava toteutunut vähimmäishenkilöstömitoitus
-
- VanhPL 14 §: Pitkäaikaisen hoidon ja huolenpidon turvaaminen ensisijaisesti iäkkään henkilön kotiin annettavilla ja muilla sosiaali- ja terveydenhuollon avopalveluilla → yhteisöllinen asuminen
 - VanhPL 14 §: Iäkkäille avio- ja avopuolisoille on järjestettävä mahdollisuus asua yhdessä

lääkkään väestön yhteisöllinen asuminen

Ikääntyneen väestön palvelurakenne v. 2022 (75 vuotta täyttäneet, %-osuus vastaavan ikäisestä väestöstä)

THL Sotkanet 2005-2023

Ikääntyneen väestön asumisen palveluiden suunnitteluun vaikuttavia tekijöitä mm.

- Strategiset tavoitteet: esim. kotona asuminen
- Asiakastarve
- Palvelurakenne
- Palveluverkko huomioiden myös aikaisemmat investoinnit ja uudet investointimahdollisuudet
- Henkilöstön saatavuus ja mitoitus
- Palvelujen organisointi
- Asiakasmaksut
- Talous sekä palvelukohtaiset (kokonais)kustannukset

Hyvinvointialueet palvelurakenne v. 2022

(75 vuotta täyttäneet, %-osuus vastaavan ikäisestä väestöstä)

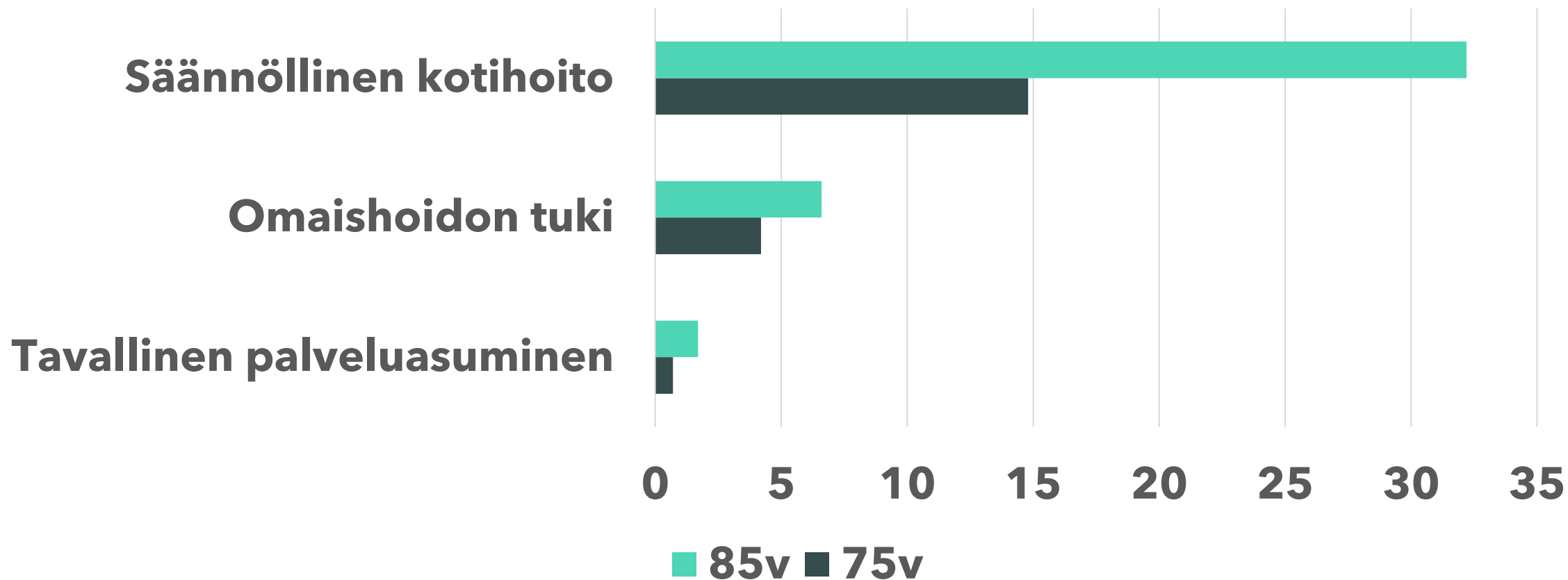
Lähde: THL Sotkanet 2005-2023

HYVIL

- Kotona asuvat
- Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen asiakkaat
- Terveyskeskusten pitkäaikais- tai vanhainkotien asiakkaat

Kotona asumista tukevat ikääntyneen väestön palvelut v. 2022 (75 vuotta täyttäneet, %-osuus vastaavan ikäisestä väestöstä)

THL Sotkanet 2005-2023

Yhteisöllinen asuminen

- korkea ikä, sairaus, vamma tai muu syy
- toimintakyky alentunut
- hoidon ja huolenpidon tarve kohonnut
- tarvitsee hyvinvointialueen järjestämää asumista

- hyvinvointialue järjestää
- esteetön ja turvallinen asumisyksikkö
- asiakkaan tarvetta vastaava asunto
- tarjolla sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa (SKET-toiminta), sisältää tilat ja toiminnan

Asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaiset palvelut järjestetään yhteisöllisestä asumisesta erillisinä palveluina (esim. terveydenhuolto, kuntoutus, kotihoito, tukipalvelut, omaishoito)

Yhteisöllinen asuminen

Hyvinvointialueilla tehtävänä järjestää yhteisöllistä asumista

Kunnan tehtävänä mm.

- hyvän asumisen mahdollistaminen (asunnot, asuinalueet, liikkuminen)
- maapolitiikka
- yhdyskuntasuunnittelu
- kaavoitus ja maankäytönsuunnittelu
- rakennusvalvonta
- asuntotoimi

Vaikuttava yhteisöllinen asumisen kokonaisuuden toteutuminen edellyttää hyvinvointialueiden, kuntien ja muiden toimijoiden kiinteää yhteistyötä (mm. sovittuja yhteistyörakenteita ja -prosesseja)

lääkäiden yhteisöllisen asumisen tarpeiden ennakointi (RRP-hanke 2023-2024) THL

- Tietoon perustuva ennakointimalli iäkkäiden yhteisöllisen asumisen väestötason tarpeiden ennakointiin.
- RAI-tiedoilla tunnistetaan sopivat asiakkaat ja Some-mallilla tehdään arvio asiakasmäärien kehityksestä seuraavien 5-10 vuoden päähän
- Tavoitteena on tuottaa tietoa sekä kansalliseen (esim. ARA:n rahoitus) että hyvinvointialueiden (mm. investointien suunnittelu) käyttöön.
- Yhteistyötahoina hyvinvointialueet (mukaan ilmoittautunut 11 hyvinvointialuetta), STM, Valvira, aluehallintovirastot, ARA, YM, Hyvil sekä hyvinvointialueiden tietojohdamista kehittävä Virta-hanke.
- Hankkeen vetäjänä toimii johtava asiantuntija Sari Kauppinen THL

HYVI
NVOINTI
ALU EYH
TI ÖV
ÄL **HYVIL** FÄ
RDS OMR
ÅDESBOL
AGET

Kiitos!

www.hyvil.fi